

බැංකු පනත් විධාන 2018 අංක 11

2018 නොවැම්බර් 30

බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ලබා ගන්නා විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය

විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය, බැංකු සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීමේ වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වන නමුත්, නියාමනයකින් තොරව ලබා ගන්නා අධික විදේශ මුදල් ණය රටේ මූල්‍ය සහ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇති කළ හැකිය.

බැංකුවලින් ලබා ගන්නා මහා පරිමාණ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය නිසා හට ගන්නා වූ විදේශ විනිමය අවදානම් කෙරෙහි වන නිරාවරණ රටෙහි විදේශ මුදල් සංචිත කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන පීඩනය මෙන්ම බැංකු විසින් විදේශ මුදල් ණය මත අධික ලෙස යැපීම වැනි කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් මුදල් මණ්ඩලය විසින් බලපත්‍රලාභී බැංකු ලබා ගන්නා විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය සම්බන්ධව ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් හඳුන්වා දී තිබේ.

ඒ අනුව, මුදල් මණ්ඩලය විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (බ.වා.බැ.) සහ බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු (බ.වි.බැ.) වෙත පහත විධානයන් නිකුත් කරනු ලැබේ.

- 1. බැංකු පනත යටතේ වන බලගැන්වීම්
 - 1.1 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනතේ 46 (1) සහ 76 ඒ (1) යන වගන්ති ප්‍රකාරව බැංකු පද්ධතියේ ශක්තිමත්භාවය ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසා යම්කිසි හෝ සියලුම ව.වා.බැ. සහ බ.වි.බැ. වල ව්‍යාපාර කටයුතු පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් ඕනෑම ආකාරයක විධාන නියම කිරීමට මුදල් මණ්ඩලය වෙත බලය පවරා තිබේ.

- 2. විෂයපථය 2.1 මෙම විධානයන්, දේශීය බැංකුකරණ ඒකක හා අක් වෙරළ බැංකුකරණ ඒකක ද ඇතුළත්ව බ.ව.බැ. සහ බ.වි.බැ. වල (මතු වට බලපත්‍රලාභී බැංකු ලෙස හැඳින්වෙන) දේශීය හා විදේශීය මූල්‍ය මගින් සපයා ගන්නා වූ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය සඳහා අදාළ වේ.
- 3. කාලසීමා 3.1 ඉතිරි වී ඇති කල්පිරීමේ සීමාව අනුව, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය:
 - (i) වසරක් හෝ ඊට අඩු වූ විට කෙටි-කාලීන ණය ලෙසත්,
 - (ii) වසරකට වඩා වැඩි වන විට දිගු-කාලීන ණය ලෙසත් සැලකේ.
- 4. විදේශ ව්‍යවහාර ණය මුදල් සීමා 4.1 බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ලබාගන්නා උපරිම විදේශ ව්‍යවහාර ණය මුදල් සීමාව ඒ ඒ බැංකුවල ආසන්නතම විගණන වාර්ෂික ගිණුම් හෝ බලපත්‍රලාභී බැංකුවේ බාහිර විගණන ආයතනය මගින් සහතික කළ කාර්තුමය ගිණුම්වල සඳහන් මුළු වත්කම් ප්‍රමාණයෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගණනය කෙරේ.
 - 4.2 බලපත්‍රලාභී බැංකු සඳහා අදාළ වන විදේශ ව්‍යවහාර ණය මුදල් සීමාව ඒ ඒ බැංකුවේ බාහිර දිගු-කාලීන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් (Credit rating) සහ මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය සැලකිල්ලට ගනිමින් පහත වගු 1 සහ 2 පරිදි ලබා දෙනු ලබන ලකුණු ප්‍රමාණය මත පදනම් වේ.

වගුව 01 - ලකුණු ගණනය කිරීම

බැංකුවේ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම	බැංකුවේ මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය	ඒ ඒ කොටුවට අයත් ලකුණු
AAA සිට AA- හෝ ඒ හා සමාන	> 14.0%	3
A+ සිට A- හෝ ඒ හා සමාන	13.6%-14.0%	2
BBB+ සිට BBB- හෝ ඒ හා සමාන	12.5 % - 13.5%	1
BBB- ට අඩු	< 12.5%	0

වගුව 02 - මුළු වත්කම් ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සීමාව

ලකුණු එකතුව	කෙටි කාලීන	මුළු එකතුව
1-2	1.5%	5.0%
3-4	2.0%	7.5%
5-6	2.5%	10.0%

- 5. මුදල් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය 5.1 ජාතික වශයෙන් වැදගත්කමක් ඇති විශේෂ අවස්ථාවකදී පමණක් මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව ලිඛිත අනුමැතිය සහිතව ඉහත විධාන 4 හි නිරූපිත සීමාවන්ට වඩා වැඩිපුර විදේශ ව්‍යවහාර ණය ලබා ගැනීම සිදු කළ හැකිය.
 - 5.2 මුදල් මණ්ඩලය මගින් සාර්ව ආර්ථික දර්ශක සලකා බලා අවස්ථානුකූලව කොන්දේසි හා නියමයන්ට යටත්ව බලපත්‍රලාභී බැංකුවේ වත්කම්වලින් 5% ක ප්‍රමාණයකින් ඉහත සඳහන් සීමාව ඉක්මවා විදේශ මූල්‍ය ණය ගැනීමට අවසර ලබා දිය හැක.
 - 5.3 ඉහත 5.2 හි සඳහන් අනුමත අතිරේක ණය ප්‍රමාණයන් මුදල් මණ්ඩලයේ අවසරය ලබා ගැනීමෙන් මාස 03 ක් ඇතුළත ලබා ගත යුතුයි.
- 6. පොදු කොන්දේසි හා නියමයන් 6.1 (i) බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ලබා ගන්නා සියලුම විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය ඒ ඒ බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හෝ විදේශ බැංකුවක නම් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අධිකාරී බලය පවරා ඇති කලාපීය නිරීක්ෂක මණ්ඩලය හෝ කළමනාකරණ කමිටුවේ අනුමැතිය සහිතව ගත යුතු වේ.
 - (ii) ණය ගැනීම් වෙන් වෙන් වශයෙන් අවසර ලබා ගැනීම් වෙනුවට බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට හෝ ඉහත පරිදි නියමිත බලයලත් අධිකාරියට, කලින් අනුමැතිය ලබා ගත් විදේශ ව්‍යවහාර ණය මුදල් සීමා පවත්වාගෙන ගෙන යා හැකිය.
- 6.2 බලපත්‍රලාභී බැංකු, බාසල් III යටතේ වන අවම ප්‍රාග්ධන මට්ටම්, ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාත, ද්‍රවශීලතා ආවරණ අනුපාත සහ ශුද්ධ විවෘත විදේශ විනිමය ප්‍රමාණ ආදිය ඇතුළත් වන පරිදි සහ ඒවාට පමණක් සීමා නොවන ආකාරයට සියලු විවක්ෂණතා අවශ්‍යතාවයන් වෙත අනුකූල විය යුතුය.
- 6.3 බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් සිය විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය නිසා පැනනගින විදේශ විනිමය අවදානම සහ පොලී අනුපාත අවදානම් ඉදිරි රැකුම් (hedge) කළ යුතු අතර, කල්පිරීම් නොගැලපීම් ද පාලනය කළ යුතුය.

- 6.4 ලබා ගන්නා ලද විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය වෙනත් විදේශීය මුදල් වර්ගයකට මාරු කිරීමට සිදුවන අවස්ථාවන්හිදී විදේශීය පාර්ශවකරුවෙකු සමඟ ඉදිරි රැකුමට යොමු වීමට දිරිමත් කෙරේ.
- 6.5 බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් සිය විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වත්කම් හා බැරකම් කළමනාකරණය සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රියාපටිපාටියක් භාවිතා කළ යුතු අතර සුදුසු පරිදි කල්පිරීම් නොගැලපීම් සම්බන්ධ සීමාවන් ද පවත්වා ගත යුතුය.
- 6.6 බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් සිය විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය නියමිත කාලානුරූපීව ආපසු ගෙවීමට ඇති හැකියාව සනාථ කළ යුතුය.
- 7. සුදුසුකම් ලබන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය
 - 7.1 ණය ලබා දෙන ආයතන සවිමත් මූල්‍ය ආයතන ලෙස නම් දරා තිබිය යුතු අතර එබඳු ණය ලබා දිය හැකි ආයතන වනුයේ,
 - (i) බහුපාර්ශවීය සංවර්ධන බැංකු
 - (ii) අන්තර්ජාතික කීර්තියක් සහිත ණය දෙන ආයතන
 - (iii) විදේශීය රජයන්ට අයත් හෝ අනුබද්ධ ව්‍යාපාර
 - (iv) විදේශීය බැංකුවල මූලස්ථාන හා ශාඛා
 - (v) මෙරට බලපත්‍රලාභී බැංකු
 - 7.2 ණය පොලී අනුපාත (අදාල සියලු වියදම් ඇතුළත්ව) තරඟකාරී විය යුතුය.
 - 7.3 ණය කොන්දේසි තීරණ ආපසු ගෙවීමේ යාන්ත්‍රණ පිළිබඳ ප්‍රතිපාදන සකසා නැති අවස්ථාවන්හිදී පෙර ගිවිසගත් දිනට පෙරාතුව ණය මුදල් කලින් පියවා දැමීමට කටයුතු නොකළ යුතුය.
 - 7.4 බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ණය ඒකරාශී වීමෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම් අවම කළ යුතුය.
 - 7.5 ණය ගැනුම් අධික ණය වර්ධනයට හේතු නොවිය යුතුය.
- 8. දිගුකාලීන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය උපයෝජනය කිරීම
 - 8.1 දිගුකාලීන විදේශ ව්‍යවහාර ණය පහත ආකාරයේ මෙරට ආයෝජන/ණය ලබාදීම් සඳහා යොදා ගත හැක.
 - (i) අපනයනයන්හි බරපැන දැරී, ආනයන ආදේශනය, යටිතල පහසුකම්, රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර
 - (ii) දැනට පවතින විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය හිලවී කිරීම හා පියවීම සඳහා
 - (iii) ශ්‍රී ලංකා රජයේ ස්වෛරීත්ව ණයකර සහ ජාතික වශයෙන් වැදගත්කමක් සහිත ක්‍රියාකාරකම්වල ආයෝජනයට
 - (iv) ශක්‍යතාවයක් සහිත දේශීය ව්‍යාපාර විදේශයන්හි ව්‍යාප්ත කිරීමට බරපැන සැපයීම සහ
 - (v) ශක්‍යතාවයක් සහිත විදේශීය ආයතන හෝ ව්‍යාපෘති මෙරට හෝ විදේශයක සිදු කිරීම සඳහා අරමුදල් සැපයීම
- 9. ලබා දිය යුතු අයදුම්පත්
 - 9.1 ඉහත විධාන අංක 05 ප්‍රකාරව මුදල් මණ්ඩලයේ අවසරය ලබාගැනීමට අදහස් කරන බැංකු පහත විස්තර සහිත ලිඛිත අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
 - (i) ණය ලබා දෙන්නාගේ දත්ත (profile)
 - (ii) ණය පහසුකමේ විශේෂාංග
 - (iii) විශේෂිත අරමුණු/අභිප්‍රාය සහ ඉලක්ක
 - (iv) දැනට පවත්නා විදේශ ණයවල කාර්යසාධන මට්ටම
 - (v) යෝජිත අවදානම් කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණය
- 10. උපරිම සීමාව අදාළ නොවන අවස්ථා
 - 10.1 ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපිත වාණිජ බැංකුවල ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් හෝ එසේ ලංකාවෙන් පිටත ක්‍රියාත්මක වන ශාඛාවකින් ලබා ගන්නා විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය, පූර්ණ වශයෙන්ම එම ණය ලබා ගත් කාරණය සඳහාම පමණක් යෙදවෙන අවස්ථාවන්හි මෙම පනතේ 04 වැනි වගන්තිය යටතේ නියම කරනු ලබන සීමාවලට යටත් නොවේ.
 - 10.2 ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් නිකුත් කරනු ලබන සුරැකුම්පත්හි ආයෝජනයට ගන්නා ණය මුදල්
- 11. අර්ථ කථනයන්
 - 11.1 මුළු වත්කම් ප්‍රමාණයන් ආසන්නතම විගණක වාර්ෂික වාර්තාවට අනුව හෝ බලපත්‍රලාභී බැංකුවේ බාහිර විගණක ආයතනය විසින් සහතික කළ කාර්තුක වාර්තාවන්ට අනුව විය යුතුය.
 - 11.2 විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් යනු ඕනෑම නම් කරන ලද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගයක් වේ.
- 12. ක්‍රියාත්මක කිරීම
 - 12.1 මෙම විධානයන් නිකුත් කළ දිනයේ සිට ක්‍රියාත්මක වේ.

- 13. සංක්‍රාන්තික සැලසුම්
 - 13.1 කිසියම් බැංකුවක් විසින් ඉහත විධාන 04 හි සඳහන් සීමාවෙන් ඔබ්බට විදේශීය ව්‍යවහාර ණය ලබා ගෙන ඇති විටකදී යළි මුළු හිඟ මුදල් ප්‍රමාණය උපරිම ණය සීමාවට වඩා අඩු වනතුරු තවදුරටත් ණය ලබා ගැනීම අත්හිටුවිය යුතුය.
- 14. අවලංගු කිරීම්
 - 14.1 පහත සඳහන් විධාන හා චක්‍රලේඛ මෙමගින් අවලංගු කෙරේ.
 - (i) 2017 අංක 07 දරන බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ලබා ගන්නා විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය සම්බන්ධ බැංකු පනත් විධානය
 - (ii) 1997 ජනවාරි 13 වනදා ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී විසින් නිකුත් කරන ලද අංක BD/FX/196 දරන චක්‍රලේඛය

අත්සන් කළේ,
 ආචාර්ය ඉන්ද්‍රජිත් කුමාරස්වාමි
 මුදල් මණ්ඩලයේ සභාපති සහ
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අධිපති